

FOTO: ANNE HAMERS

DORETTE CORBEY PLAATST BIOBASED ECONOMY IN EUROPEES PERSPECTIEF

‘DUURZAAM PRODUCEREN IS DE ENIGE WEG’

Europese subsidies moeten alleen voor innovatieve toepassingen gelden, vindt Dorette Corbey, voorzitter van de Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa. “Daarom zou ik de *Directive renewable energy* graag zien veranderen in een *Directive renewable energy and materials*. Dat stimuleert ook inzet van biomassa in de chemische industrie. Dat levert veel meer winst op voor milieu, economie en innovatie.”

Tekst: Leendert van der Ent

De EU heeft al een breed pakket aan duurzaamheidsmaatregelen in uitvoering, zegt Dr. Dorette Corbey, voorzitter van de Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa en lid van het Europese bio-economiepanel. Ze noemt uitstootmaatregelen, Reach en het klimaatpakket.

Ligt de EU op koers?

“Het klimaatpakket ligt aardig op koers. Het is nu tijd om de blik vooruit te richten. Het is goed als er al vroeg duidelijkheid komt voor de lange termijn. De Europese Commissie werkt aan nieuwe voorstellen voor 2030: een bindende afspraak voor 40 procent reductie van broeikasgassen vergeleken met 1990 en een doelstelling van 27 procent hernieuwbare energie. Dat laatste percentage is slechts een doelstelling, omdat hernieuwbare energie een aantrekkelijke optie is om de 40 procent broeikasgasreductie te halen. Een deel zal via het ETS gehaald moeten worden, waar bijvoorbeeld de staal- en de chemische industrie mee te maken hebben. Een ander deel zal van niet-ETS-sectoren zoals landbouw en transport moeten komen.”

Waar zitten de knelpunten?

“Bij de overschakeling naar de bio-

based economy zie je voortgaande kennisontwikkeling en interessante aanzetten en ideeën. De belofte is groot: optimale benutting van de grondstof, een productieproces met veel minder stappen en afbreekbare eindproducten. Dat maakt de productieketen veel energie-efficiënter. Toch gaan chemische bedrijven maar mondjesmaat de drempel naar praktijktoepassing over. Dat komt deels door de toegang tot biomassa. Momenteel stimuleert de EU de meest laagwaardige, niet-innovatieve toepassing, het bijstoken van (geïmporteerde) biomassa in kolencentrales. De lidstaten subsidiëren daarom bijstook van biomassa. Zonder subsidie zou dat niet rendabel zijn. Bijstoken van bio-

‘De wil tot verduurzaming is er, maar de industrie komt de biobased drempel nog niet over’

massa leidt tot minder uitstoot van broeikasgassen, maar het drijft de prijs voor hoogwaardigere toepassingen op: dat is subsidiëren om innovatie tegen te houden. Die praktijk maakt bijvoorbeeld de business case voor toepassing van tal-olie in chemische toepassingen kapot.”

Waar ligt de oplossing?

“Ik bepleit uitsluitend subsidie voor innovatieve toepassingen. Daarom zie ik de *Directive renewable energy* graag veranderen in een *Directive renewable energy and materials*. Dat maakt inzet van biomassa in de chemische industrie rendabel. Daar is veel meer duurzaamheidswinst mogelijk. Het maakt het krampachtig zoeken naar snelle, makkelijke oplossingen voor het halen van klimaatdoelstellingen overbodig, zoals Nederland met het Energieakkoord

doet. Er ligt een mooie taak voor de nieuwe Europese Commissie om de regels in die zin te veranderen.”

Heeft Europa de kennispositie om over te schakelen naar andere, niet aan de olieprijs gerelateerde grondstoffen en minder energie-intensieve productiewijzen?

“Europa heeft de kans om voorop te lopen in de wereld en heeft als netto olie-importeur ook de urgentie om dat te doen. Die voorsprong moeten we vasthouden. Dat kan bijvoorbeeld dankzij de miljarden euro’s die Europa voor *Joint Technology Initiatives* en voor onderzoek beschikbaar heeft. De kennis is niet Europa’s grootste probleem, dat is de overstap naar toepassing.”

Is er wel genoeg biomassa?

“De huidige Europese plannen benadrukken kennisontwikkeling wat eenzijdig. Ze gaan er gemakshalve vanuit dat er voldoende biomassa beschikbaar is. Het technisch potentieel voor biomassaproductie op aarde, inclusief stadslandbouw, zeelandbouw en slimme irrigatie, is inderdaad groot. Maar het ontbreekt aan een goede strategie voor land- en bodemgebruik en bosbouw, aan een veelomvattende ‘biomassa-supply-strategie’, die concurrentie met voedselvoorziening uitsluit. Hoe krijg je de juiste hoeveelheid en kwaliteit biomassa bij de productie-locaties? Hoe krijg je zo veel mogelijk synergie in de goederenstro-

men? Waarom halen we veevoer van de andere kant van de wereld, terwijl we restproducten uit onze eigen suikerraffinage daar nog nauwelijks voor benutten? Europa moet streven naar per saldo zelfvoorziening in biomassa en daartoe de juiste prikkels afgeven. Het ontbreekt ook aan marktontwikkeling: in *people, planet, profit* is het perspectief op profit vaak afwezig. Zo moet er een oplossing komen voor het feit dat alternatieve productie in de aanlooptijd duurder is. De Europese overheid is veel minder actief als *launching customer* dan de Amerikaanse.”

Doet de chemie-industrie zelf genoeg?

“De Europese chemische industrie heeft last van de concurrentie met de VS. Die scherpe prijsconcurrentie veroorzaakt investeringsproblemen. Ik pleit ervoor de opbrengst uit de emissieheffingen – alleen in Nederland al zo’n 300 miljoen – te oormerken voor een innovatiefonds voor de sectoren die de gelden opbrengen. Duurzaam produceren is de enige weg naar de toekomst voor de chemische industrie. De tijd dat er alleen moeilijk winbare, dure olie beschikbaar komt is dichterbij dan we denken. De wil tot verduurzaming is er, maar de industrie komt de biobased drempel nog niet over. Essentieel voor actie is zekerheid op lange termijn over het perspectief. Daarom lijkt een verplicht percentage duurzame productie voor alle marktpartijen mij nuttig. Dan weet iedereen waar het naartoe moet.” ■

CV DORETTE CORBEY

Dorette Corbey studeerde sociale geografie en promoveerde in 1993 in Leiden op het gebied van Europese integratie. Van 1999 tot 2009 was ze als Europarlementariër voor de PvdA woordvoerder op onder meer klimaatbeleid en milieu. Ze was rapporteur voor de brandstofkwaliteitsrichtlijn en nauw betrokken bij de opname van

duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen in de Europese wetgeving. Momenteel is zij voorzitter van de Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa en lid van het Europese bio-economiepanel. Ze is daarnaast bestuursvoorzitter van de Nederlandse Emissieautoriteit en als directeur betrokken bij de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid.